

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hónapra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasen
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adátanak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873-dik évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetése pénzek, legczélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

A budget-vita.

Buda-Pest, január 23.

(A.) A lefolyt hét nem haszontalanul vészett el a magyar képviselőház tevékenységének történetében; a megindult költségvetési vita oly eredményeket hozott fölszínre, melyek valóban megérdemlik a reájok fordított fáradságot. Utolsó levelünk óta ismét néhány oly szónok nyilatkozott az ország pénzügyi helyzetéről, kik e tárgyat mindezenre új világításba helyezték s finansziális ügyeink kellő méltatását, anyagi erőink helyes fölsmerését s végül a hiányok orvoslásának eszközeit jelentékenyen előmozdították. Ez azonban csak a Deákpart szónokairól mondható; az ellenzék tagjai, kik a kérdésben beszéltek, nagyobbára fiatal, tájékozatlan tulheves, még ki nem forrott emberek; részben csak Horn Ede válik ki közülök, ki beszéde első felében a critica embere s egy pár nem épen indokolatlan észrevételt tén. A mi ezeket az észrevételeket illeti, nem tagadjuk hogy olykor-olykor sok okosat is hallunk; de mint a magánéletben, ugy még inkább az állam nagy háztartásában az ilyen egyes ötleteknek, bármily okosak legyenek is, csekély a gyakorlati értékük. Egyes ötletekkel nem alkotunk nagyot, nem mentjük meg a házat sem a deficittől, sem más bajaitól; a mire

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Mártha és Mária.

Regény.

Irta Aubray M.

VI.

(Folytatás.)

Különösen az első hónapok alatt semmi látható előmenetelt nem tettem; ilyenkor egészen levertve, szomoruan érkeztem meg buzzá, elbeszéltem neki keservemet, ő igyekezett megnyugtanni, vigasztalni, s így telt el az idő.

De rendre, rendre miután bensőbb barátságot kötöttünk, kezdtem pirulni önző természetem miatt, s igyekeztem kissé háttérbe szorítani, elfeledni éne-met, mely eddig elő legfőbb volt nekem, s kiváló gondjaim tárgyát képezi: látva Mártha önmegtadadását s csendes lemondását, szégyenlettem mindig előtérbe helyezni jelentéktelen személyiségem; látva mennyire belenyugszik ő a gondviselés végzetébe, nem mertem többé mutatni azon heves szenvedélyes kitöréseket s ellentmondási szellemet, melyet családom annyira kárhoztatott bennem, s midőn megértém, hogy ő egyedül istenhez folyamodik erőért és sorsában való megnyugvásért, jobban, jobban kezdék bizni ez isteni hitben, mely minden sérelmekre enyhítő balszámot hint.

Midőn kedves Mártám a keresztény-vallás csodáiról s titkairól beszélt nekem, s ama ismeret-

nekünk szükségünk van, az nagy eszméken alapuló határozott terv, mely nem marad az elvi fejtegetések általánosságában, hanem az eszméket a valóság-ra alkalmazza s minden részletet kollő figyelembe vesz. Ily tervet, ily programot a baloldal egy szónokától sem hallottunk; meglehet, hogy vezéreik fog-nak ily valamit előadni, kik közül Ghyezy Kálmán-ra ma vagy holnap kerül a sor. Majd meglátjuk, mennyiben fogja fölmúlni pártja eddigi szónokait.

A Deákpart részéről különösen Pulszky Ferencz Kautz Gyula és Feszt Inre arattak kiváló sikert; a két utolsó szónok főleg a multa fektette a fősulyt, a jelen helyzetet iparkodott kellően, elfogulatlanul föltüntetni, míg Pulszky a jövődre nézve is érdekes nyilatkozatokat tén. Hat év eredményei vannak előttünk: négy év már zárszámadásaiban, kettő csak előirányzataiban. E hat év alatt rendes szükség-ieteinket rendes bevételeink teljesen fedették; a ren-des kiadások kerekaszámában 1010, a rendes bevételek 1016 milliót tettek s így a hat millió bevételi többletünk maradt. A rendkívüli kiadások összege 253 millióra rug; az összegből 171 millió productiv befektetésekre fordítottak. A rendkívüli kiadások fe-dezésére felvett kölcsönökből befolyt 141 millió a többi 112 milliót az ország maga volt képes fedez-ni s így adósságaink sokkal csekélyebbek, mint pyü-mölcsöző investitióink értéke. Az is figyelembe ve-endő, hogy hat év alatt 1263 milliónyi kiadásaink daczára a kölcsönök a budgetnek alig 12 — 13 szá-zalékát teszik. Ez időben vasuti hálózatunk csaknem 400 mértföld új vasutal szaporodott s egyedül e czélra 124 milliót investáltunk. Mindezek igen me-gnyugtató színben tüntetik fel pénzügyeink helyzetét; főleg ha figyelembe vesszük azt is, hogy a nemzet hat éves korszakban minden adósem jövedelmét a legkisebb emelés nélkül lényegesen az indirect adó-ké 20%-kal, az összes állami bevételeké 30% kal emelkedett nem is véve számba azon általános ér-tékemelkedést, mely minden ingatlan vagyonnál s a munkabéknél mutatkozik s mely a közjövődelmek emelkedését jövőre is biztos kilátásba helyezi. Ez egyszerű számok mindenki előtt megfoghatóvá tes-zik azon állítást, hogy legkevésbé sincs okunk két-ségbeesni, hogy magunkra vállalt terheinket elvisel-ni képesek vagyunk, noha bizonyos, hogy költele-zéseinkben lehetőleg takarékosodnunk kell és pedig még nagyobb mértékben mint eddig. Ez iránt nincs nézeteltérés; a takarékoság szükségét a pénzügymin-ister s a költségvetési bizottság ép oly erősen hang-sulyozták, mint az ellenzék akármely tagja.

E takarékoság elvével azonban épen nem el-lenkezik az, hogy tovább is productiv beruházások után maradjon kott, hol a közérdek mulhatlanul megkívánja. Nekünk ki kell építenünk vaspályahálózatunkat, mint Pulszky kiemelte, nem engedhetjük meg, hogy a keleti vasut Brassóban, az északkéleti M.-Szigeten stb,

len hazáról, melyet eddig soha nem igyekeztem meg-ismerni, szavai üde harmat-csöppenként hullottak sivar lelkembe, s semmi nem lett volna képes többé meggátolni, szívem ez első fellángolását.

Igy e vallásos, szelid fiatal leány példája és tanácsai észrevétel nélkül átalakíták bensőmet, határoz-tak jövőm felett és segítették bátran elviselni az élet minden megpróbáltatását.

Mártha tudományos miveltséggel birt, men-ten minden tudakosságtól, mindig igénytelen, nyá-jas, örömmel gyámoltított tudatlanságokban. Helyes irányt adott eszmémnek, ítélő-tehetségemnek, s igye-kezett elmémvet fejteni; de inkább arra utalt: igye-kezném, már meglevő ismereteimet hasznomra for-dítani, minthogy mind újabb tárgyakra kívánt vol-na oktatni.

Nem ugy gondolkodott, mint Irén hajdani ne-velőnöje, hogy egy fiatal nő elméje soha sem lehet elég-gé kivétel; Mártha azt mondta: „ki igen sokhoz kezd, keveset végez.” Velem épen ez történt volt; kifárasztatták es zemet, egy sereg haszontalan-sággal, s fejem egész chaoszatló zugott, és kelle-met tisztázni, hogy annyi rejtélynek nyitjára akad-hassak. Erre vállalkozott barátném anyagi türe-lemmel.

Hála oktatásai s kitartásának, lassanként mind az, mit eddig tanultam, a nélkül, hogy értettem volna, s mit megmagyarázni nekem érdemesnek sem találtak, tisztán érthetőnek s világosnak kezdett fel-tűnni előttem. Egész halmazza az új eszméknek éb-redt fel bennem; nem haladtam el többé vakon és közönyösen a teremtes csodái mellett s nem mon-dám többé minden nyomon: „mi közöm hozzá? Egészen más szempontból néztem a világot.

találják végpontjukat s össze ne köttessenek más vo-nalokkal, mert ettől függ jövedelmezőségük. A tő-rök-szerb vaspályahálózatnak a magyarral való ösz-szekapcsolása hazánkra ép ilyen életkérdés: nem ke-vésbé fontos az országos közraktár-rendszer kiépíté-se stb. mert főleg tőlök függ Magyarország közgaz-dasági fejlődése és jövőndő virulása. Ha gazdagod-ni akarunk, ha a nemzeti vagyont szaporítani akarjuk, új áldozatoktól sem szabad visszariaduunk, mert befektetések, áldozatok nélkül nem megyünk so-ha semmire. Soktendő várakozik tehát ráns s ezek meg-valósításának sorrendjére és módjára nézve határo-zott programot kérünk a kormánytól. Épen e so-rok írása közben halljuk, hogy a kormány megfe-lelt a várakozásoknak s Szlávy miniszterelnök a kép-viseelőházban ma nagyfontosságú s nagy hatást kel-tő nyilatkozatokat tén a cabinet idevonatkozó in-tentióiról. Elmondá a kormány vezéreszméit, hatá-rozottan praecisirozta álláspontját s a bankkérdésről is oly közleményeket helyezett mielőbb kilátásba, melyek a közvéleményt e tekintetben teljesen meg-fogják nyugtatni. Addig is míg a miniszterelnök e beszédére visszatérünk, csak azt akarjuk kiemelni, hogy az lényegesen előmozdítja a helyzet tisztázását s a kormány jövőndő pénzügyi terveire vonatkozólag igen határozott felvilágosításokat tartalmaz. Megkaptnk a programot, melyet a kormánytól kívántunk.

Az iskolakényszer

II.

(M. A.) Az előbbi cikkünk végén érin-tett franciaországi és belgiumi állapotokat ko-runck iparüző társadalma több évtizeden át min-taállapotnak tekinté. E társadalom rendszerét, a voluntarismust, átvitte az államra is. Jelsza-va lön, hogy a szabadon működő társadalmi érdekekre sehol sem szabad kényszerítő eszkö-zöket alkalmazni. A mi az iskola számára szük-séges, az iránt — ugy vélték, majd egyetértéshez fognak jutni, már kölcsönös érdekek miatt is, a munkaadók és munkások. S egész önelégült-séggel a „polgárisultság” állapotának neve-zték e helyzetet, mely pedig nem az iskolák, hanem a szappanfogyasztás mennyisége, az élet-élvek, s Páisban a „Cafés chantants”-ok szá-ma szerint volt csak mérleghető. A német-orosz állapotokra jókáról türelemmel tekin-tettek le; az iskolakényszerben nem láttak egyebet, felvilágosult despotismusnál, a porosz absolutismus egyik találmányánál, mely egészen egy színvonalon áll a katonáskodási kényszer-rel, s „polgárisult nepeknek” nem alkalmazható.

Azonban a civilizatio mintaházainak mély-

re ható belmozgalmai s socialis rázkodásai, s még inkább a porosz rendszer külső eredmé-nyei lassanként felkelítették Nyugaton is a sa-ját tőkely iránti kétkedést, s napirendre hoz-ták az iskolakényszer kérdését. Sőt Anglia ma-gát az iskolakényszer is elfogadta egy 1870 törvény által, de a közsélekre bizza annak ki-vitelét. A francia nemzetgyűlés közelebből fogadta el Jules Simon-nak iskolakényszer-tör-vényjavaslatát. A belga-törvényhozás szintén foglalkozik e kérdéssel; a mult év folytán je-lent meg az iskolakényszer tárgyában a belga bizottsági jelentés, de Hearne kanonok tollá-ból. E jelentésnek általános érdeket kölcsönöz azon körülmény, hogy megvilágítva találjuk ben-ne a kat. egyház által a szóban forgó kérdé-sel szemközt elfoglalt álláspontot.

A jelentés is elismeri, hogy egy egészen műveletlen családapának szabad-akarata nem elégséges arra, hogy biztosítva legyen a gyer-mekek szükséges tanítása. Poroszországtól el-kezdve egész Chinaig — ugymond — ezen irány-ban kényszerűt gyakorolnak. De e kényszer semmi áron nem gyakorolható az állam vagyis a polgári hatóságok, hanem csakis „erkölcsi” eszközök, azaz a papság személyzete által. E rendszer nem mutathatja ugyan fel Belgium-ban a legörvendetesb eredményeket: (a leg-utóbbi népszámlálás szerint a lakosságnak alig 47%-a tud írni-olvasni, s ebből is jelentékeny rész alig sajátítá el a tanítás e legalsóbb fo-kának pusztá látszatát.) A jelentés azonban ki-elégítőnek találja ezt, összehasonlítva a többi ál-lamokkal s tekintettel, Belgium sajátos kedve-zőtlen viszonyaira. Ezek után vizsgálat alá ve-szi az államokat, melyekben az iskolakényszer elve uralkodik, nevezetesen Németországot, Hel-vetiát, Angliát, Porgalt, Spanyol-, Olasz-, Gö-rög, Oláh- és Törökországot, Scandinaviát és az amerikai egyesült államokat. Ezeknek leg-nagyobb részében — a jelentés szerint — meg-van ugyan papíron ez iskolakényszer, de tani-tó-személyzet, a végrehajtásra szükséges köz-ségi közegek s a fásasztó és költséges rend-szer által megkivánt akarat- és pénzerő nél-kül. Mindezen tökéletlenségekből azon követ-keztetést vonja ki, hogy az iskolakényszer szükségtelen, hatálytalan, s a polgárisult ke-resztény államokban ellenkezik a közvélemény-nyel. Az egész jelentés különben a védelem nyugodt jellege által tűnik ki. S ezt természe-tesnek is találandjuk, megmondolva, hogy épen a „szabad iskola” neve alatt uralkodik Belgi-umban a cath. egyház a népnevelés fölött, s

szintgy kikérdezett, feleleteimet figyelemmel hal-gatta és örömet látszék lelmi a próbák e nemében. Ha belépve, mosolygónak, vidornak látott s nem, mint az előtt, dologtalanul komoran, magamba vo-nulva, arca mindig felderült s ezt látszék monda-ni: Végre boldog vagy, s ezt nekem köszönheted.

Bizonytal jól tudtam, mily sokat köszönhetek neki s nem is voltam hálátlan ezért. Emléke ép oly kevésbé hagyott el, mint a Mártahé, mindkettőjük ne-ve mélyen volt bevésve szívembe, s nem volt oly áldozat, mit érettek szíves, örömet meg ne tettem volna.

Gyakran beszéltem barátnémnak Ernestről, el-mondtam, mily jó volt irányomban, felemlítém, hogy ha ő nincs, soha nem jöttem volna Tressolba, és gyermeten, egész lelkemből dicsőtém azt, ki leg-először érdeklődött irántam. Mártha szó nélkül, szo-rakozottan halgatá e beszédet. Sohaseim felelt reá, nem szákítá félbe, sem türelmetlenségnek nem adá jelét. Azonban világos volt, hogy a társalgás e ne-mre kellemetlenül hatott reá, mi engem igen elszo-morított; azt szerettem volna, hogy ő is ugy gon-dolkozzék Ernestről, miként én, s nem tudtam el-képzelni, miért mutat iránta valódi idegenkedést.

Egy napon, tovább nem tűrhethén, szemére lobbantám, hogy titkos ellenszenvvel viseltetik roko-nom iránt.

Ő nevetni kezdett.

— Bámolom kegyed éleslátását, felelé.

— Tehát csalódnám, Mártha?

— Oh! nem nagyon, mondá folyvást moso-lyogva.

(Folyt. köv.)

hogy épen nem hajlandó bibocsátani kezeiből e jelentékeny hatalmi tényezőt.

— **Országgyűlés.** Pest, január 23. [A ház mai ülésében sok érdekes dolog történt. Trefort miniszter a hozzá intézett két interpellációra azonnal felelt; felvilágosított és megnyugtatót. B. Podmaniczky Frigyes indítványt terjesztett elő a képviselői napidíjak megszüntetéséről. Ez a „reformpárt” egyik eszméje, — melynek alkalmazása több kárt, mint hasznot okozna; s az előterjesztett formában értelme sincs. Az indítványozó ugyanis, meg akarja szüntetni a napidíjakat, de fődönteni kívánna a képviselők utazási költségeit. Ha már az utazási költségeket, az állam fődönti, miért ne fődöntse a Pesten való tartózkodásköltségeit? Podmaniczky indítványa folytán szükségképp a napidíjak fölemelése és nem azok megszüntetéséhez jutunk.]

A költségvetési vita folyamában Horn Ede befejezte tegnap kezdett beszédét. Igen bágyadtan szólt. Utána Szlavy miniszterelnök mondta el nagy hatású programbeszédét. Szlavy azon állítását, hogy a baloldali szónokok a jelen kormányt ideiglenesnek nevezték, — senki sem akarta magára venni s ez a helyreigazítások, a komimikus jelenetek egész láncolatához vezetett.

Szlavy után Máriássy Béla szólt fel. Majd egy óráig tartó beszédében fejtegette azon témát, hogy az előirányzott deficit csak látszólagos, mely elenyészik az ország nem kellőleg kiaknázott és felhasználható jövedelmeivel szemben. Nagy derűséget idézett elő beszédének azon része, melyben a szélsőbalról történt közbeszólások folytán „rég barátaihoz” fordulva fejtegette azok pénzügyi álláspontjának tarthatatlanságát.

Kautz Gyula beszéde a képviselőház jan. 21-iki ülésén.

Folytatás.

Láttuk és éreztük mindnyájan a cselekvés, a gyorsan cselekvés s nagyobb szabású cselekvés visszautasíthatlan szükségességét, láttuk és éreztük, hogy állam s közházartásunkban arra, hogy a nemzet várakozásainak megfelelhessünk az eddigi szűk és korlátozott határokon tágítanunk kell; hogy a hosszú időközön át elnémitva volt, de most egyszerre kiáltó hangon nyilatkozó kielégítetlen érdekek csak nagy erőfeszítéssel nyugtathatók meg, s hogy egy egész sora a politikai, műveltségi és anyagi reformoknak és javításoknak képes egyedül hazánkat azon fejlődési pályára emelni, amelyen alul maradvány, vagy elpusztultunk, vagy szánandó tepsedésbe süllyedünk. Vagy lehet-e kétségbevonni, hogy mily nagy pressiója alatt ez új viszonyok és igényeknek állottunk 1867 óta mindnyájan, állottunk párt és személy-különbség nélkül, egyes, úgy mint a kormány, az egyszerű képviselő úgy, mint a miniszter, s magok a pártok vezérei!?

Vagy emlékeztessen talán a t. házat arra, a midőn — s erről mint több ízbeni pénzügyi bizottsági előadó, ép magam is közvetlenül tanuskodhatom — a midőn mondom, nem egy alkalommal a t. ház, majd bizonyos nemes fellendülésben, majd az imént jelzett erkölcsi nyomás befolyása alatt, saját kezéből egyik másik célra ezeket, százezereket — a fináncz miniszternek nem ritkán távollétében is — sebtiben megszavazott s a szőlőni akaró minisztert vagy előadót félre nem érthető módon hallgatásra bírta!?

Vagy oly igen nehéz feladat volna talán budget tárgyalási jegyzőkönyveink alapján kimutatni, hogy valamennyi budgetünk nagyobb summával vált törvénynyé, mint a melyben az a miniszterium és a pénzügyi bizottság által előterjesztve volt.

Felidézzem-e a t. ház emlékeztetőbe azon számos esetet, a melyben részint képviselők felszólalásában, részint a házhoz benyújtott emlékiratok és folyamodványokban foglalt s nagy költséggel járó intézkedések tárgyalási kérések a miniszteriumhoz egyenesen figyelembe ajánlólág terjesztettek, teljesítésük sokszor határozottan sürgettek!

Megannyi érv és indok arra, hogy egyfelől a több irányban történt nagyobb költsékezést az új viszonyok bizonyos természetes fejleményeinek és folyományainak tekintsük; s másfelől beismerve azt, hogy a „peccabatur intra et extra muros” ovatosabbak vagy legalább méltányosabbak legyünk a bírálathoz; ne iparkodjék kezeit mosni senkise, s ne fedje az írás ama mely jelentőségű szavait: „non judicate, ut non judicamini.”

De t. ház! Hála az égnek, nem is állunk oly rosszul, hogy a nemzet itéletétől félnünk kellene, vagy hogy a vészharangot kelljen kongatni! Csak higgadtan, szenvedélytelenül, s mindenekfelett mellettekintetek nélkül kell a tényállást vizsgálnunk. S ez irányban először is bátoriskodom utalni azokra, miket felszólalásom első részében a finansialis viszonyok számtételi momentumait illetőleg kimutattam, s a honnan nevezetesen kitűnt az, hogy hazánk sem kiadása, sem adósságai, sem adókkal terheltetése, sem általános finansialis állása tekintetében nem áll szemben sok európai állammal; úgy, hogy az itt-ott hallható javszéklés indokoltnak mondhatnánk!

Bizonyos továbbá az, hogy egyidejűleg és kar-

öltve emelkedő kiadásainkkal s szaporodó államterheinkkel, az utóbbi öt-hat év kétségtelen emelkedést jelez összes költségünkben és anyagi viszonyainkban.

Állambevételünk világos bizonyágaként ez emelkedésnek folytonos növekedésben vannak s 1868 óta rendes jövedelmeink 50 millióval, vagyis évenként 10 millió forinttal szaporodtak, s a mire én részemről a folyólat helyzem, e szaporodás lényeges adóemelések nélkül, s a közjövédelmek minden ágában s minden forrásainál tapasztalható. — Fényes szakát képezik továbbá pénzügyi fejlődésünknek, — melyhez semmi nem fér, s melyre megelégedéssel és nyugodt lélekismerettel utalhatunk; nagymértvű s nagy értékeket képviselő beruházásaink, investícióink. Investícióink, melyek legnagyobb részt hasznahajtó, productív célok a (vasutépítés, állam-vagyjon értékesítés, középítkezések, közlekedési intézetek, lánc-híd megvásárlás stbre) történvén, s kiáltó szükségeknek felelővén meg, öt év alatt közel 200 millió forintnyira mentek, tehát évenként a rendes bevételek közzel 17 százalékat képvisvén, államháztartásunk expansív és teher-bíró jellegéről tesznek örvendetes tanúságot!

Megjegyezvén miszerint e sommában a nemzeti haderőnk megteremtése s szervezésére szükségelt 16 s több millió, továbbá igazságszolgáltatásunk és adminisztrációnk javítására, közoktatási és közművelődési ügyünk fejlesztésére, törvénykezésünk reformjára tett kiadásokban nem foglaltatnak s más forrásokból fedeztettek; utalva továbbá arra, hogy ilyenmő investíciók egy államban sem szoktak az évi rendes bevételekből fedeztetni.

A mi a hitelnek igénybevételeit illeti, megvaló, hogy én a modern finansztudomány szempontjából, azt az elsőrangú francia és németszakemberek által megállapított pénzügytan, tehát nem Zsedényi Ede igen tisztelt képviselő társam finansialis elveit szerint állítom fel e tekintetben következtetéseimet.

Hitelünket illetőleg egyébiránt kétségtelen miszerint az utóbbi öt év alatt ez irányban javultak viszonyaink, a mennyiben az alkotmányos korszak kezdetekor status kvényeink árkelete 62—63-on állott, most pedig 76-on áll s meg továbbí javulása bizton várható, ha a töképenzes világot fölvetet kölcsöneinek mire fordítása felől nem ellenséges indulatu közönyök, hanem a dolgok állását a magavalójában feltűntető értesítés alapján nyerne felvilágosítást s különösen arról győződendik meg, hogy ha történet is egyenmely hiba, ha költenet is egyenmely öszveg helytelen módon, vagy idő előtti célra, egészben véve a pénz produktív befektetésekben szerepel tehát habár nem több a pénz, hanem specíficus értékek s tőkék alakjában tényleg meg van s nem ment veszendőbe.

Sokat fog tenni a fennforgó kérdés objectivebb méltatására az is, ha egy futó pillantást vetünk arra, hogy mit tettek és tesznek más államok újabb időben hason irányban, mint mi tettünk. Legyen e szerint szabad utalnom egyebekköz Olaszországra, mely Sell pénzügyminiszterének 1871-ben kiadott „Esposizione finanziaria:” cz. munkálata szerint 1861-től 1870-ig az állampénztárból 700 millió lírát adott ki vasutak építésére: államadóssági évi kamatterhéti tíz év alatt 32 millióról (lírát értve) 115 millióra látta emelkedni, 200 milliót költött ipari beruházásokra, s összes kiadásait tíz év alatt 800 millióról 1500-ra növesztette: — vagy a kis Belgiumra, a 1—2 évtized alatt 42 millió francot művészetre s tudományra, 54 milliót közoktatásra. 14-et bőrtő-nőkre, 90-et közutakra, 128-at csatornákra, közel 200 milliót állami vasutakra adott ki, s egyáltalában 1830. óta közlekedési eszközökre is utakra 800 milliót áldozott; vagy Hollandiára, a mely átlagosan évenként oktatásügyre 3. ipari betételekre 10—11, vasutakra 10, államadóssági kamatra 29 milliót fordít stb. vagy Oroszországra, Ausztriára és Poroszországra, hol az évi szükséglet az utóbbi évtizedben szintén mindenütt 40—60 százalékkal növekedett; szóló tanubizonyágaiként annak, hogy a nagyobb mérvű költsékezés úgy szólván korunk tendenciájában és characterében fekszik, s hogy azon nép, mely e nagy szükség elől elzárkózik, vagy iránta közömbös vagy tehetetlen marad. rövid idő alatt teljes-jelentéktelenségbe süllyed: másrészt annak, hogy rajtunk is beteljesedett azon nagy igazság, a melyet a modern pénzügytan akként formuláz, hogy mintegy természetförvényi jelleggel bíró fejlődési szabály az, hogy a műveltség terjedése és az állam élet helyesbedésével karöltve (sőt egymást ok- és okozat-ként fel is tételezve s a közszükségletek mérve is folytonosan és szükség, szerűleg növekedik, mind nagyobb és terhesebb válik.

Vegyük ide még azt is, (ha igazságosak akarunk lenni), hogy nemzeti vagyen tárgyainak, földben, házakban erdőben, bányákban, hajókban stb. fekvő értékeinkben az utóbbi öt-hat év alatt milliónyi és milliányi értékek nevedtek; hogy njonan épített vasutaink és építkezéseink által az ingatlanok értéke átlagosan legalább is 30, sok helyen 40—60 perczenttel fokozódott, fokozódott azoknál is kik az inventiókat nem győzik eléggé ócsarolni — így a magyar természet előtt az utóbbi években a bel- és külföld minden piacai megnyitlak és hozzáférhetők lettek; fővárosunk reálértéki tőkéje egyáltalán is megkétszereződött, egyes irányban négyzer akkorrá emelkedett s hogy a productiót és foral-

mat élénkítő social és közintézményeknek is egész sora léptették életbe stb. s bizonyosan nem fogjuk oly kétségbe ejtó állapotunkat tekinteni pénzügyi helyzetünket, a mint azt némelyek s mint láttuk kellő ok és alap hiányában tessik; sőt (ha szabad egy egész ideális eszmekörből hasonlatot kölcsönöznöm) itt is a finansialis helyzetünkre vonatkozó számtételek alaposb méltatásánál alkalmazható lesz a nagy angol filosofnak Baconnak ismeretes mondása philosophia obiter libata a deo aducit, penitus exhausta ad eum reducit! Mizez még azt jegyzem meg miszerint valljuk meg, nem az e főoka annak, hogy sokan oly fekete színen látják pénzügyi helyzetünket, hogy agricol nemzet lévén, mely egész lét alapjában a jó termés s a bő exportra utaltatik, 3 év óta egy lidérez nyomása alatt élt az egész ország t. i. két rossz termés és a folytontartó export hiány nyomása alatt, mely minden osztályt és kört elkedvetlenit milliókat reményeink meghiusultával sújt ép arra a forgalomra és tőke gyűjtésre leverőleg hat, s így minden hiányt vagy bajt is szomorítóbb és fokozottabb mérvben látat az emberekkel.

Ezekkel megfelelek a beszédem elején felállított kérdések elsőjére; s már most azon tiszteletteljes kérdéssel fordulok a t. ellenzékhez, a kik vele a jelzett pessimistikus felfogást osztják: alapos, indokolt-e mindezek után azon súlyos vád és támadás, melyet a fennforgó tárgyban ellenünk intéz, s melylyel mint valami fensőbb, s csalhatatlan bírót, a minisztereket és a jobboldalt mintegy ítélőszék elébe idézi?

Indokolt-e t. Ghyecz képviselő urnak azon eljárása, hogy míg eddig leginkább csak Cassandra asszony szerepét vívte, most már oly elkomorodott arczczal ül székében mint ültetett hajdanta Marius Carthago romjain.

Alapos-e, indokolt-e végre a t. ellenzék némely részének azon általános magatartása, hogy azt vélvén, hogy megtalálták valahára az archimedesi pontot, melyen a Deák-pártot sarkából ki lehet forgatni: honfi aggodalmai közepette igazi magyar létere sirva látjuk vigadni.

Távol legyen tőlem helyteleníteni a t. ellenzék azon eljárását, hogy a miniszterium és azt ezt támogatott jobboldal pénzügyi politikáját bírálat alá vegye, s ha úgy tetszik, kárhoztassa. De igenis óhajtottam volna azt, hogy a midőn ezt teszi, (s teszi oly verve-el és élességgel, mint a jelen esetben ok érvei erősek, adatai és számitásai alaposak s kritikikája igazságos legyen. (Hoszasz élnék helyeslés a jobboldalon.) Azonban e kellek egykét se találom tel jelen feltervésben.

Számadatait mindenek előtt tekintve, ezen több lényeges fogatkozásban szenvednek, s helyreigazításokat találjuk részint a pénzügyi bizottság általános jelentésében részint azokban, a miket fenntebb elmondani és kifejtetni bátorokdtam; — érveit és dilectáját pedig illetőleg, talán ildomtalan kimondanom, miszerint ezek a tárgyérdeme, és a pozitív természetes előnyeikhez mérten, hiányosabbak, mint jennük kellene! Politikájának nem igazságos volta.

A t. ellenzék nem szűnik meg a miniszterium ellen kárhoztatólag hangsúlyozni azt, hogy az adminisztratív hiányos, rendszertelen és felette költséges. Pedig ha igazságos akarunk lenni szeme előtt kellene tartania azt, hogy azon helyzetben és viszonyokban, melyben 1867—68 óta voltunk, a jó rendszer és az olcsó államigazgatás már csak azon okból se volt lehetséges, hogy hosszú időközön át ki lévén zárva a kormányzat és igazgatásból, minden új, szokatlan vala, hogy az átmenet nehéz idejében sokszor a pillanatnyi szükség határozó s a feladatok óriás szerűségénél a rendszerességet, az adminisztratív helyes architekikáját meg az eljárás netaláni hatásainak mérlegetését irányadó szabályul alig volt lehetséges mindenben venni.

A t. ellenzék s jelesül Móricz Pál képviselő ur is tegnapi beszédében a jelen debatte-ot lényegileg vádakk emelésére használja. Nem vonom jogát ehhez kétségbe, de megvallo, hogy sokkal jobban szerettem, hogyha (Göthével szólva) azt tartaná: „Der Worte sind bereits genug gewachsen, — ich möchte endlich Thaten sehen!”

S a folytonos kiritika helyett valami practicus elvet, gondolatot, vagy tanácsot fejtett volna ki, mely az országot ezen szerinte vészthozó labyrinthból kivezethetné, jobban szeretném, hogy ha új eszméket hallatott volna velünk s részemről szivesen venném ez utóbbi esetben amaz ismeretes francia közmondatt érvényesülését: „ayez une idée nouvelle, et l'avenir vous appartient:” ha van egy új eszméd, áll elő és tied lesz a jövő! (Mozgás a baloldalon és közbeszólások a jobboldalon. — Ha volna!)

Habár én részemről, az ellenzék helyében, épen finansialis tekintetben félnék a pillanattól, a mely ezt a jövőt kezembe adva, kormányra juttatná mert szemben azon elvekkel és nézetekkel, a melyeket a t. baloldal vall s szemben különösen azon vérmes remények és várakozásokkal, melyeket követőink körében keltett: bátran elmondhatni, hogy az ellenzék diadalra jutása életében legyen isten kegyelmes azon kormánynak s különösen azon finans-miniszternek, a kifa keserű sors érend, hogy az ügyeket vezesse, és a lejárt ígéreti váltókat bevétsa! (Élénk hosszas éljenzés és taps a jobboldalon.)

A mi pedig azon ellenvetést illeti, mely ellenzék szempontból e tekintetben tétethetik, hogy hi-

szen a baloldal az által, hogy az államadósság és a quotakérdését másként akarta megoldani sokat megtakarított volna, erre azt kell tisztelettel megjegyez-nem, hogy tudomra az adósság elvállalását a tiszt, baloldal sem tagadta meg, a quota kérdésben pedig csak két % volt közöttük a különbség, a mi szemben az évi közösügyi kiadások átlagosan 25 milliót tevő rendes összegével figyelembe sem vehető minimál megtakarítási tételt képezne!!

Összefoglalva mindezek után a felvetett kérdések másodikára való feleletemet, oda járul véleményem: miszerint a t. ellenzék felfogása és vádja sem általában, sem részletekben nem indokolt és nem osztható; hogy viszonyaink között és kivételes helyzetünkben még a deficitnél és a túlvitt költsékezésnél is nagyobb baj és veszedelem rejlett volna a stagnatioiban és tepsodó semmit tevésben; hogy sok kiadás parancsoló szükségből s magasb országászati tekintetből tétett; hogy nem szabad csak azt kérdenünk: „mennyi adatott ki és költenet,” hanem azt és főleg azt kell kérdenünk: „mi szerzetett és állittatott elő, mily erkölcsi értékek is hozattak elő ama költségekkel és pénzekkel!?” hogy azon politika, melyet a pénzügyi tekintetben követünk, sem volt meddő, vagy eredménytelen, s hogy még sok és nagy hibát követhetnénk el a nélkül, hogy oda juttatnók a nagy pénzügyet, a hova jutott volna a t. ellenzék finansialis és közjogi politikájával! (Mozgás a baloldalon és felkiáltások. Ugy van, ugy van a jobbról.)

(Folyt. köv.)

Külföldi szemle.

Az osztrák dolgokra vonatkozólag, a múlt napokban történtek közül első sorban a cseheknek az uralkodóhoz intézett, de még át nem nyújtott s a szándékot választási reform ellen irányult kérényve említendő. E kérényben a cseh declaransok az eddigi politikai irány megváltoztatását kérelmezik, mert ez irány „a birodalom vesztére és megsemmisítésére visz.”

Auersperg kormánya e közben szakadatlanul a választási reformjavaslat előmunkálataival foglalkozik. A napokban is tartatott az ügyben minisztertanács, melyben a képviselők száma végleg és pedig 339-ben állapított meg.

A lengyelek, mint Bécsből távirják, elhatározták: elvileg — kilépni a reichsrátról. A kilépési időpontját és módját a lengyel club, mely a kilépési indítvánnyal foglalkozott — még nem állapította meg.

Távíratilag azt is jelentik Bécsből, hogy ő fel-sége azon cseh köldöttséget, mely a fönnebb említett kérényvt volt átnyújtandó — nem hajlandó elfogadni.

A francia-mémet háború alkalmával a német csapatok által elfoglalt 86 francia hadizászló és jelvény folyó hó 19-én helyzetetett nagy ünnepélyességgel a potsdami helyőrségi templomba, hol az azelőtti csatákból még számos más hadi jelvény van letéve.

Vilmos császár ez alkalomból Potsdamban a fenn jelzett napon a hadsereghez egy napi parancsot bocsátott, melyben kiemeli, hogy a párisi és st.-quentini csaták, illetőleg győzelmek évforduló napjait haaználta fel arra, hogy a helyőrségi templomban, az ellenségtől elvett tropheumok letétesse-nek. Szokott vallásos pietással, hálát adva istennek a nagy eredményekért, így végzi a napiparancsot: „Vajha a jövő generációk úgy megőriznék atyáink örökségét: a hadsereg régi dicsőségét és fegyverének fényét, mint ti.”

Ez alkalomból több száz ember érdem és rendjelekkel díszítettett fel. — Bismarck hg nem vett részt az ünnepélyen.

A „Daily Tel.”-nak egy constantinápolyi levele szerint Ausztria-Magyarország. Német és Törökország között alkudozások folynak egy kötdő szövetség iránt, melyet Ignatieff intrigái tettek szükségessé. Ignatieff legtevékenyebb eszközül használta fel e tekintetben Mahmud pasát, ki egészen meg van nyerve, az orosz kormány céljainak.

Napoleon temetésén a párisi munkások köldöttségilag voltak képviselve s e köldöttség a temetés után Londonba rándult és tiszteltgett a lordmayornál, köszönetet fejezvén ki neki, hogy ő is részt vett a temetésen. A lordmayor igen előzőkenyen fogadta vendégeit s biztosította őket a londoniak mély rokonszenvével a volt francia császári család iránt. A Londonban lakó francia munkások erre a következő tiltakozást tették közé az angol lapokban: Mi Londonban lakó francia munkások tiltakozunk azon munkás komédia ellen, mely Chislehurstban január 15-én Napoleon excsászár temetése napján játszattott, s melyen bizonyos párisi munkások blouseba öltözötten jelentek meg, mi azon vélelemre indíthat-ta az angolokat, hogy a blouse a francia munkások egyenruhája, pedig ez öltöny csak munkakötő, melyet letesz mindenki, mielőtt valamely ceremónián megjelenik, Mi tehát tiltakozunk e nyilvános blouse ellen, mely a császárság fogdmegeit, rendőreit rejtette. A párisi munkás sohasem bujt blouseba, hogy a császárt öltesse, és nem jött Chislehurstba, hogy kísérje a sedáni ember koporsóját, ki öt millió adójába, ezenkívül Elsass és Lotharingiába került. London 1873. jan. 17. Aláírva a londoni francia munkásegyletek köldöttei által. — Az excsá-

szár temetéséről az angol zsebmetszők sem maradtak el, bizonyítja ezt több elvesztett zsebhóra s az elhunyt császárt egyik szolgájának lakásáról eltűnt arany és ezüst ékszerei.

Olaszországban nagy kiterjedést vettek a tüntetések Napoleón érdekében. Alig van a felszigeten jelentékenyebb város, melynek hatósága részvétnyilatkozatot ne küldött volna Chislehurstba s ne szavazott volna meg bizonyos összeget a milánói Napoleón szoborra. A sajtó szintén erősen felkarolja az ügyet, egyedül a baloldali lapok kárhoztatták a mozgalmat s hozzák javaslatba, hogy az említett szobor helyett Magentant emeljék az olaszok emléksobrát a francia katonák számára.

Második közlemény,

a „Székely történeti pályadíj“ ügyében.

A székely nemzet története pályadíj-alapjára az első közlemény óta (január 14.) következő buzgó honfiak voltak szívesek gyűjtő-íveken aláírni: Ürmösi Sámuel 2 ar. „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztősége 2 ar. Helly Adolf 1 ar. Kriza János 1 ar. Züllich István 1 ar. Dr. Csiki Victor 1 ar. Dr. Óváry Kelemen 1 ar. Dr. Korbuly Imre 1 ar. Ladányi Gedeon 5 frt. Dr. Jenői Victor 1 ar. Dr. Plósz Sándor 1 ar. Gámán Zsigmond 1 rubelt (börzei értéke 1 frt 62 kr) Korbuly Bogdán 1 ar. Dr. Kolozsvári Sándor 2 frt. Duha Imre 1 frt. Gyarmathy Miklós 1 frt. Móriéz István 2 frt. Dr. Brandt József 5 frt. Török Aurél 1 frt. Gamauf Vilmos 1 frt. Páll Sándor 5 frt. Várady Móriéz 2 frt. Wolf János 2 frt. Holló Kázmér 1 frt. A valóssággal bejött összeget (az aranyakat most is 5 frt 18 krba számítva) ötvennégy forintot hatvan krt a pályadíj-alap könyvével betettem a helybeli takarékpénztárba; és így a közelebbi betétellegyütt van betéve: 145 forint 86 kr. még nem jött be 59 frt 8 kr. és így a pályadíj-alap e napig 304 frtra 94 kr-ra növekedett csak az én ívemen.

Fogadják hálás köszönetemet mindazok, kik ez ügyet áldozataikkal gyámolítják.

E közlemény nyílt számadésképpen mai nap minden erdélyi magyar lap tisztelt szerkesztőségéhez elküldöttem, részint buzdításul, részint pedig azért, hogy lássa a közönség, hogy áldozata már kamatozik. Ugy vélem, a közpénzkezelés correctsége önként hozza ezt magával.

Kolozsvárt, január 24-én 1873.

Jakab Elek.

Hatodik közlemény.

a Tordán felállítandó árvaház javára begyűlt adakozásokról.

T. Cz. Májai Istvánné és Csongvai Domokosné urhölgyek ívén:

Alapítók: Fekete Eszter, Székely Elekné 100 frt. özvegy Szarvadiné Mészáros Teréz 100 frt.

Részvényesek: Fekete Ferenczné egy részvény Losonczy Józsefné, Fülöp Juli egy részvény és az egylet életbeléptekor 1 frt. Rácz Jánosné egy részvény. Zachariás Ferenczné egy részvény. Csongvai Domokosné egy részvény. Májai Istvánné egy részvény. Finta Miklós két részvény. Minden részvény után két frt. fizetett.

Egyszer mindenkorra adakoztak, özv. Feleke Lajosné 1 frt. Harmath, Sándorné 25 frt, özv. Harkányi Mártonné 20 kr. özv. Kerekes Györgyné 1 frt, Doctor Harmathné 1 frt, Harkányi Józsefné 20 Bőloni Istvánné 12 kr. Pálfi Károly 1 frt. özv. Dózsa Dénesné 50 kr. Csongvai Anna 20 kr. Finta Jánosné 40 kr. Kleinhepelné 1 frt. Bakacs Péterné 40 kr, Csetri Sámuelné 1 frt. Lakács Sándorné 2 frt. Sipos József 50 kr. Klug Antalné 50 kr. Czákó Anna 10 kr. Székely Ferenczné 40 kr. Székely Lidi, Kis Józsefné 1 frt. Nagy Dénesné 1 frt. 50 kr. Subucz Mihályné 50 kr. Foith Károlyné 5 frt, Veres Ferenczné 20 kr. Nagy Imre 1 frt, Veres Károlyné 3 frt. Veres Róza 1 frt. Máthe Albertné 2 frt, Csegezi Mihályné 3 frt. Corda Miklós 1 frt. Borbély Györgyné 1 frt, Albert Jánosné 5 frt. Darkó Mihályné 2 frt. özvegy Szarvadi Mészáros Teréz 1 trt, Szarvadi Berta 1 frt. Emilia Rátiu 2 frt. — Fogadják a tisztelt adakozók hálás köszöneteket az árják nevében.

Csongvai Domokosné Puhl Ignáczné
titkár. elnök.

Törvénykezési statistika.

A marosvásárhelyi kir. törvényszéknek ügyforgalmi kimutatása 1872 évi jan. 1. napjától december végéig:

I. az elnökségi ügydarabok száma 1590. elintéztetett 1587, maradt hátralékban, 3.

II. a polgári osztály iktatójába érkezett tisztán polgári és perenkívüli ügydarab 17700, elintéztetett 14891, hátralékban maradt 2809.

III. Az urbéri osztály iktatójába érkezett 2672. elintéztetett 1371, hátralékban maradt 1301.

IV. a telekkönyvi osztály iktatójába érkezett 472, elintéztetett 456, hátralékban maradt 16.

V. A bünyügyi osztály iktatójába érkezett 5702, elintéztetett 5308, hátralék maradt 394.

A törvényszék összes beadványainak száma

28136. elintéztetett összesen 23613. hátralékban maradt összesen 4523.

Ügyforgalmi kimutatás az érdemleges ügyeket illetőleg, következő:

I. a polgári osztályba érkezett. a) keresetek száma 1417, intézkedés tétellett ezek közül 1407-ben, hátralékban maradt 10.

b.) a polgári osztályba érkezett perek száma 667, elintéztetett egyezség, ítélet és perdöntő vagy másnemű végzések által 306, hátralék maradt 361.

c) végrehajtások érkeztek 686, elintéztetett 504. hátralékban maradt 182.

d.) hagyatéki ügy érkezett 3275, elintéztetett 1037, hátralékban maradt 2238.

II. az urbéri osztályhoz érkezett perek száma 1588, elintéztetett egyezség, ítélet vagy perdöntő végzés által 306, maradt hátralékban 1281 per.

III. a bünyügyi osztályhoz érkezett:

a.) bünyügyi vizsgálatok 1769, elintéztetett 549, hátralékban maradt 1220.

b.) Az 1769 számot tevő bünyügyekből, más hatósághoz áttétel, büntett és bizonyíték hiánya miatt, egy ítélet által elintéztetett 530.

A kir. törvszéknél 1872-ik év folyamában tartatott:

a.) ülések száma 310.

b.) polgári urbéri tárgyalások száma 992.

c.) bünyügyek n végítárgyalások száma 140.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 25. 1873.

— A királyné meglátogatta a Xantus által összeszerzett házi ipar gyűjteményt, mely jelenleg már teljesen fel van állítva a köztelek 3 termében s több apróbb szobákban. Először Xantus mutatta be élénk magyarázattal az általa gyűjtött szász, oláh-szekély, s tisztavideki magyar gyűjteményt. Királyné ő felsége hosszabban időzött minden érdekesebb tárgynál, s kérdezősködött azok használati módjáról, a gyűjtemény céljáról és beszerzési módjáról. Azután Rómer mutatta meg ő felségének az általa összeszerzett tót, horvát, szerb és dunántúli magyar czikkeket, melyeket a királyné szintén nagy érdeklődéssel nézett végig, s az egészszel igen meg volt elégedve. Kíséretében volt főudvarmestere és palotahölgye. Távozásakor a lépcsőházban összegyűlt nagy számú válogatott társaság lelkesen megéljenzte. Jelen volt a látogatásnál Lónyay Gábor és Korizmis László a gazdasági egyesület elnökei, Pulszky Ferencz muzeumi igazgató, és Thaisz Elek főkapitány.

— Deák Ferencz gyöngékedése minden komolyabb következmény nélküli volt. Tóth Vilmos is jobban van, noha a rohamos lázak még nem szűntek meg egészen.

— Szlávny miniszterelnöknél 23-án volt az első hivatalos ebéd, melyre az országgyűlés két házának elnökségei, továbbá a képviselőház pénzügyi bizottságának és a felsőház jogi bizottságának tagjai voltak meghíva; a közelebbi ebédekre a képviselők, szakonkint lesznek hivatalosak.

— Dr. Haller Károly, a kolozsvári kir. egyetem lankadatlan buzgalma jogtanárától a „jogtudományi Közlöny“ legutóbbi száma egy érdekes cikket közöl a „magánjogi elévülésről.“

— Koch Antal kolozsvári egyetemi tanár, Kolozsvárra lett jövetele miatt a földtani társulat titkár állomásáról lemondott.

— Hermann Ottó tegnap délután egy magán-társaság előtt igen érdekes előadást tartott az egyetem egyik termében a rovar-világ köréből. Előadásában, mint halljuk, azon sajátosság elméletét kívánta érvényre emelni, mely szerint a hátyarő püeknél a szárnyak a tüdők szerepét vizik. A tudomány feladata ez elmélet értékét méltatni, de a laikusok is sok élvezettel hallgatták az előadást s nézték az igen sikerült árnyképes mutatóványokat, melyekkel Herman értekezését kísérte és felvilágosította.

— A m. kir. igazságügyminiszter a kir. curia legfőbb ítélőszéki osztályhoz Gál Jenő, ugyanottani segédfogalmazót, fogalmazóvá nevezte ki.

— A pesti egyetemi olvasókör ünnepélyes megnyitása vasárnap d. e. 11 órakor lesz az egyetem dísztermében. Az elnöki megnyitó beszéd után Jókai fog felolvasást tartani, aztán pedig a kör helyiségének megtekintése következik.

— Matejko új képével egyidejűleg két igen érdekes vízfestménye lesz kiállítva Dócs Gusztávnak, az orsz. képzőművészeti társulat műcsarnokában. Az egyik assisi szt. Ferenczet, a másik Virgilt és Dántét ábrázolja. Mindkettőt Liszt Ferencz magától a nagyhírű művésztől kapta ajándékba s kiállíthatásukat szintén a tulajdonos szíveségének köszöni a társulat.

— Kolozsról a városi rendőrség tegnap egy hivatalos értesítést nyert, melyben elő van adva, hogy Szekrean Juon nevű ember e hó 16-án Kolozsvárt levén, a patai utcában, két ember őt a koresmába becsalta s akkor vásárolt egy pár új cizsmájától s pár szál viaszgyertyától megfosztották. A városi rendőrség erőlyes utánjárása folytán a tettesek már hűvösen vannak s a nyomozat keresztülvitele alkal-mával egyszersmind 27 foglalkozás nélküli czellen-gő fogatott be.

— Az ideai farsang legérdekesebb estélye a „Kör“ bálja lesz, mely iránt nem csak városunkban,

hanem a vidéken is, roppant nagy az érdeklődés. A rendező bizottság buzgó tagjai is mindent elkövetnek, hogy e bált az előbbi években tartott bálókhoz ne csak méltó, hanem azoknál még fényesebb és sikerültebb legyen.

— Az erdélyrészi tanügyet súlyos csapás érte, Kasza a Dániel, nagy-enyedi főiskolai tanár, hosszas és kínos betegség után, e hó 20-án, be-következett halálában. A boldogult egyike volt a legjelesebbeknek, kik a nagy-enyedi főiskola egykori fénykorából keltek ki s fáradhatlan szorgalommal, önfelelődozó odaadással fizette vissza az anyaskolának, mit egykor tőle vett. Sok hálás tanítvány fogja az országgrészekben megdöbbenéssel olvasni e gyász-hírt, visszaemlékezvén a testben és lélekben egyaránt atletai alkatra, ki annyinak oltá szívébe a magas-ra törés nemes lángját s most és ily korán már por-honába tért. Emléke áldott lesz mindazok szívében, a kik csak ösmerek s mi a hálás tanítvány köny-nét hullatjuk e sirhalomra. Nyugodjék békében!

— Az egyetemi jogászok február 3-án rendezendő jótékonyozó táncvizgalmat, mint mindig, ugy az idén is felette érdekesnek ígérkezik. Höl-gyeink kiváló érdeklődéséből s a rendezőbizottság fáradhatlan tevékenységéből következtetve, előre is szép sikert jósolhatunk az elité bálók sorában oly fényes multtal bíró mulatságnak.

— Holnap délben, ha az idő engedni fogja, a sétatéri tavon újból korecsolyázás lesz katona zene mellett.

— A tornázás, a véglegesen elkészített torna csarnokban, hétfőn veszi kezdetét.

— Orbán József kávéházából e hó 11-én este, Hatskaj Márton tanuló felső kabátját ismeretlen tettesek ellopták. A rendőrségnek sikerült tegnap ugy a tettest, mint az elveszett kabátot kézre kerítettetni.

— A „Magyar Polgár“, miután minapi közleményünk nyomán rájött — eddig nem látta szegény! — hogy a „Kolozsvári Közlöny“ kath. ultramontan érdekeknek adta el magát: azt a kérdést veti föl, hogy hát vajon a „Kelet“ miféle párti s szerencsésen kísüti, hogy „protestans jezsuita lap“. Eltalálta! s hogy a jellemzés teljes legyen: determináljuk mi is a „Polgár“. Ez a tisztelt amphibi-um az év kezdetén, midőn Tisza László megírja rendes nyíltlevelét a szerkesztőhöz, kedves barátjához, határozott balközépi; majd jön egy követválasztás, akkor a hazafiság netovábbját a nem-adózásban látja s így még Csanádin is tulajdalog egy pár nyom-mal. Egy darabig gunyolja a kath. hierarchiát, de midőn bizonyos vállalat ideje következik el: simogatásra fordítja a dolgot, sőt még egy bizonyos jobb- sőt kormánypárti képviselő-jelölttel is annyira szőrmintibe bánik el, hogy e miatt leghasználhatóbb munkatársa — ki nem g'schäftből baloldali — otthagyja lapját. Az „urakat“ meghurcolja saját levében, csak azért, mert „urak“ és demokratáskodik for ever! Majd meg lerántja egy város képviselő-testületét, mert behozván a kutya-adót, az ellenzéki „urakat“ érintkezésbe hozza a gyepmesterrel (fi donc); egy közügyben fölszólalóval aval tromfol le, hogy — szabó mesterséget folytat; a neve elé pedig autokrat hatalommal praedicatum betűt biggyeszt, s mi bizony nem valami nagyon demokrat fogás, illetőleg hódítás. Tessék már most ezt a balközépi-szélső-bali-libertin-kusoló-sansenlote-hidalgo kotyvalékot egy névvel megnevezni! Mi nem tudjuk. Talán a „Közlöny“ kitalálja.

— Maros-Ludason, jan 28-ikán és február 15-én a „marosludasi társalkodó“, a „maros-bogáti ol-vasó-egylet“ és „maros-ludasi közös iskola“ javára rendezetik táncvizgalmat.

— Ajánljuk olvasóink figyelmébe Taffér Ferencz mag- és növénykereskedésének mai lapunkhoz mellékelte árjegyzékét.

— Barothon a gazdasági szakosztálylyal meg-toldott állami felsőbb népiskola jobb tanulói jutal-mazása céljából a városház termében szép és kedé-lyes táncmulatság rendeztetett.

— Zajzoni Rab István siremléke javára e hó 18-ikán táncvizgalmat tartatott Hosszafaluban.

— A Hori Béla és Moldován Gergely urak által szerkesztett „Résztáblam“ ma hagyta el a sajtót. A csinos és kiváló díszszel kiállított füzet minden tekintetben díszére válik derék egyetemi nyomdászunk, Stein János nyomdájának.

— Az állam tisztviselők nyugdíjazására nézve a kormány oly törvényjavaslatot o haját készíteni, mely a korszellemnek s az igazság követelményeinek meg-feljeljen, s az állandóság jellegét birja. Legezlsze-rűbbnek mutatkozott az, ha az állami tisztviselők magok nyugdíjintézetet alapítanak, melyhez az ál-lam tisztviselő fizetése arányában járuljon, s melynél a most szolgálathban levő tisztviselők igényei megvál-tatnának. Hogy tehát a tényleges szolgálathban levő tiszt-viselők által mostanig szerzett igények értéke kiszámít-tathassék, az államszolgálathban alkalmazott tisztvis-e-lők számbavételre megkezdődött.

— A párbaj. Dr. Csácsók Imre legf. ít. bíró a „Jogt. Kéz.“-ben, alaposan kimutatja, hogy a pár-bajra való kihívás, mint mely még nem foglal ma-gában jogsérelmet, nem büntethető, s a kihívást a párbaj megkísérlésének csak akkor lehet tekinteni, ha az illetők a párbajra kijelölt helyen megjelennek.

— A Bem szoborügyi bizottság, f. évi febr. 26-án a tanácsház nagy termében közgyűlést tart

— Az anyósok példányképe fedeztetett fel közelebb San-Franciskóban. Ezen szentnek leánya ugyanis nem rég egy oly házasságra lépett, mely mindenkit meglepett, minthogy észellenes és várat-lan módon következett be. Senki sem ismerte a há-zasság okát és az egész világ hasztalan törte rajta fejét. Végre megtalálták a titok nyitját. A kisasz-szony már jegyben járt egy rokonával s a kiháza-sítási készülétek már megtették, s a vászon és konyhaneműek a boldog pár nevének kezdőbetűivel már meg voltak jelölve. Ekkor a rokon hűtlenül el-hagyta szép jegyesét s megszökött. A mama, magán kívül azon gondolatra, hogy oly sok pénz hiába kiadott legyen, vadászatot rendezett egy új vőlegény-re, még pedig — ugyanazon kezdőbetűkkel... Vég-re megtalálta s a férfi elvéve a lányt — az ezüst neműt, a kiházásitási készüléteket és a megjegyzett fehéreneműt.

— Karnéval herezeg, kinek lábihoz min-denféle virágok hullanak s diadalmi riadól dévaj hegedűk s csacska klarinéto hangjai szólnak, nem-csak körünkben, hanem a vidéken is gazdagon arat-ja az édes örömek és élvek üde virágait. Az „Er-dély“ újabb szma egész hasábot szentel a báli anonce-oknak. Itt csak a nevezetesebbeket említjük meg: ugyanis február 8-án a m.-vásárhelyi kereske-dő ifjuság, 15-én a jótékony nő-egylet, 25-én pe-dig az ottani önképző iparos segélyegylet tart vigal-mat. — Tordán a szép virágzatnak indult dalkör szintén zártkörű táncvizgalmat rendez a febr 6-án.

— Bismarck contra Bismarck. Nehány nap mulva egy igen érdekes perben kelt ítéletet fognak kihirdetni Poroszországban. — Arról van ugyanis szó, hogy vajjon a porosz monarchia, a Dániától átvett adósságoknak bizonyos hányadát átháríthatja-e Lau-enburg hercegségre, mit ez előbbi kivételes állására való tekintettel, mely szerint a dán királyság össze-adósságaiban sem tartozott részt venni — határozottan tagadásba vesz. Minthogy pedig ez ügyben a német birodalmi kancellár, mint porosz miniszterelnök a po-roosz monarchiát, mint lauenburgi miniszter pedig e hercegséget képviselte — ezért e pörnek eme tréfás címet adták: Bismarck contra Bismarck.

— Disz album. Tudvalevőleg Kalmár P. pesti fényképész mult év június havában az ifjusá-gi véderő egyes tagjait lefényképezte s az összegyű-jtött képeket egy disz-albumban b. Wenckheim Béla miniszter által átnyújtatta ő felségének A király az albumot kegyteljesen elfogadta és a miniszter által elismerését fejeztető ki.

— Budapest és környékének térképe. Péchi Imre Budapest és környékéről egy térképet állított össze, melyen különösen súly fektetett arra, hogy a terephullámzat, hegyek tömege, az emelkedések és magasságok tökéletesen kitüntetve legyenek, hogy mint taneszköz a szemléleti oktatásnál az iskolákban is használható legyen. Pestváros tanácsa az iskolák részére azonnal megrendelt 70 példányt. Iskolák ré-szére e térkép mérsékelt ára 2 frt 50 kr., s a m. kir. államnyomda igazgatójánál, Budán rendelhető meg

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten jan. 25. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett jan. 25. 11 ó. — p. d. e.

A képviselőházban tegnap Ghi-czy beszélt, két órán át bírálgatva a multat. Kerkápoly hétfőn kimeri-tően nyilatkozand a deficitok fede-zésének módjairól és eszközeiről. A deákpárt tegnap este értekezletet tar-tott a horvát ügyben; Zsivkovios interpelálta a kormányt aziránt, mit akar tenni; Szlávny rögtön válaszolt, kijelenté, hogy a horvát-ügyben mind-addig semmit sem teend míg a reg-nicolaris deputációk elvégezték fel-adataikat. Ha új egyezményt köt-nek, a kormány ezt, különben a lé-tező uniótörvényt fogja végehajtani. A közös hadügyminiszter a határ-örvidéki ügyeiben holnap Pestre jó.

KÖZGAZDASÁG.

— A de és i piac árjai január. 16-áról 1 auszti. mérő tisztabuzza 6 ft 60 kr. rozs 4 ft 20 kr. elegybuza 5 ft 20 k. zab 90 kr. — Széna 1 ft. 80 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 8 frt. — kr. Marhahus. fontja 18 kr. Konyhaliszt 13 kr. Borsó mérője 20. lence 20, paszuly 10 kr. —

— Szamosújvártól piac árjai január 0-ról alsó auszti mérője. Tisztabuzza 6 ft. 80 kr. rozs 4 ft 20 kr. Elegybuza 5 ft 20 kr. Zab 1 ft 10 kr. Széna kötve 2 ft — kr. Egy öl fa 36 hüv. 10 hosszú 12 ft — kr. Egy font faggyugyertya 40 kr. Marhahus fontja 18 kr. Konyhaliszt 8 ft — kr, Lence kupája 10 kr Paszuly kupája 10 Burgonya mérője 2 frt 40 kr. Disznózsír — kr.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 24-én 5°. Metalliques 100 frt. 66.90. Kamat 67 —. Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.20. 1860. Kölcsön 103.75. Bankrésztvény 978. Hitelin-tézetű részvények 332.50. London 10 ft. st. 109.85. Párizs 107.10. Cs. kir. arany. — Napoleondor 868—. Urbéri kötvények: Magyarországi 79.—. Te-mesi 77.50. Erdélyi 77.—. Horváthországi 77.—.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

xxxxxx (352) (59-*)

Karvazy Gyulánál Kolozsvártt

Petroleum:

valódi amerikai 1 font 22 krajczár o. é.
Kapható: 1 és 2 fontos üvegekben, nagyobb mennyiségben olcsóbb.

ZSIR:

kupája 1 forint o. ért.

SZALONNA:

1 font 44 krajczár o. ért.

Füstölt és paprikás szalonna:

1 font 48 krajczár o. é.

VAJ: 1 font 90 krajczár.

MEZ: 1 font 24 kr.

SZILVA: kupája 24 kr.

xxxxxx

Hallatlan olcsó árak.

(36) (3-*)

Fársangi cikkek!

A legcsinosabb legyezők, bouquet tartók, világszerte divatos
acél- és talmi arany-ékszerek,
a melyek csillámlásukban a legvalódibb ékszerrel vetekednek;
mindenféle álarok,
Füzértáncz (Cotillion) jelvények,
legjobb illatszerek, szappanok, hajkenőcsök, fogporok és pépek
a nagy árutárlatban
a legnagyobb választékban kiállítvák, melyek megtekintésére tisztelettel felkéri a t. cz. n. érd. közönséget

Csapó Sándor.

Diszes kirakat.

Nagy választék.

Valódi cikkek.

(38) (1-*)

Felette örvendetes közlések a legkülönbözőbb

betegségek gyógyítását illetleg

HOFF JÁNOS udvari szállító központi raktárában,
Bécs, Kolowrathring Nr. 3.
Előbb Kärntnerring 11 sz.

Brood (Slavonia.) április 12-én, 1872. Örömemre szolgál ennek kitűnő malátá készítményiért örömet nyilváníthatni. Különösen a malátá-csokoládéjé, mely ismételt tartós gyengeségnél mint erősítő, üdítő és izetles szer kitűnő hatásának bizonyult. Kérem kiadja ön számomra postai utánvétet 1 font 1 sz. malátá egészségügyi csokoládéjé, továbbá 2 csomag mell-bontott.

Dr. Schulhof, cs. kir. főorvos.

Custrin, október 14-én. Pompás malátá gyártmányának utóbbi kiadományai mint mindig, ezúttal is erősítő és gyógyító hatással volt gyöngye testemre, köszvény ideg bántalmam, hála a gondviselésnek, kitűnő malátá készítménye élvezete által mindinkább mulóban van, s hivatalomat örömmel folytathatom. (A megrendelés.)

Conrad, tanító.

Schönlinde, december 7-én. Kérem önt két doboz küldésére az oly kitűnő malátáporokból. Hatása minden várokozásokon fölüli.

Kögler Gyula.

Valódi HOFF-féle Malátá-készítmények egyedüli áruháza **Kolozsvártt Karvazy Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Dézsen Krémer S.** áruháza.

(234) (36-50)

Ismételten leszállított árak,

havonként 5-10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,
szilárd jótállás és ingyen tanítás mellett

AJÁNLJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára

Kolozsvártt, bel monostorutca 190 sz. a.

Wheeler & Wilson-, Singer-, Grover & Baker- és Howe Elias-féle,
valamint minden létező és kitűnőnek elismert más szerkezetű
varró-gépeit.

Ezen raktárban ugy családai használatra, mint üzleti célra,
jelesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos keztyűs, cipész, nyerges, szijgyártó, szóval minden varrást folytató tüzlethez — a szükségesletek tekintetbe vételével — különösen készített **varró-gépek** nagy választékban találhatók.

Ezeket kivül többféle
kötő-gépek,
minden fajta **kézi varró-gépek.**
Most érkeztek új keztyű varró-gépek.

Legujabban megjelentek

s Stein János erdélyi muzeum-egyleti könyvtárosnál
kaphatók:

A vallás és bölcsészettörténelme Németországban.
1834. Heinotól. Fordította Steinbach József.
Ára 1 frt 20 kr.

KRISZTINA.
Regény. Irta Nagyváthy Kálmán. 2 kötet. Ára 3 frt.

Önmaga ellen.
Regény. Két kötetben. Irta Prém József. Ára 2 frt.

Keletázsiai utazás.
Irta Bernáth Géza. Ára 1 frt 50 kr.

Nyálvünk hangolvasásáról.
Irta Vadnai Rudolf.
1. Az önmagunk olvasása. Ára 1 frt 50 kr.

Néhai **VADAS JOZSEF,**
kolozsvári első pap és nyugalm. esperes

Egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter erdélyi ev. ref. püspök, Szász Gerő ev. ref. első pap és esperes és Szász Domokos ev. ref. második pap.

Első füzet. Nagy 8-rét. Ára 1 frt 20 kr.

„Hasznos munkát cselekedtünk,” írják a kiadók, „mert a múlt évben elhalt, néhai hivatalosunk egy oly iskolának volt híve és egyik érdemes képviselője, ki nem az üres szódagályban, semmit mondó frázisokban szeretett pompázni: hanem főnek és mindenek felett valónak tartotta az egyszerűséget, a valószínűséget, a bibliai közvetlenséget és azt a melegséget, mely őszinte hitből és mely meggyőződésből származott, s mely nélkül az erkölcsi, vallási életben eredményeket felmutatni, teljes lehetetlenség.”

„És a mit ő vallott egész pályájának nem mindig virágos folyamában, mi ennek megvalósulását őszintén hájuk ilyenmő egyházi irodalmunkban; és éppen ezért lártuk jónak, kiadni e beszédek; — ebben keressék az idekötő olvasó közönség, paptársaink és a kritika.”

Kelet tündér világa, vagy Szaif Züliázán szultán.

Arab rege. Ali-bey után fordította Urban Balázs.

2 rész egy kötetben. Nagy nyolczadrét. VI. 195 és 163 lap.
Ára fizetve 2 frt. Diszkadás 4 kömetsetű képpel, kötve 3 frt.

A regész t. mely a gyerek első sejtelmének, midőn az észlethetség megkezdli működését, kedvenc tárgya; talán egy népnél is Európában nincs inkább kifejlődve, mint nálunk, mely egész korunkig megtartá a csudás és természetfelettiesség jellemét, mely nemcsak, óriások, tündérek egy egészen ismeretlen világát tárja fel — keletől veszi eredetét, hol azok a nép szájaiban most is keringnek; a Nalok regéi mulattatják a népet az arab tanyákon, a gazdagok szórakozásában, a szilaj bédúinok sátrai alatt, a karavánok éji tanyáin. zajongó városok hűs kávéházaiban, melyek gyakran egy csudás képzővilágot tárnak fel, de melyek gyakran a nép szájaiban megmaradt történeti eseményeknek s ezredéves hagyományoknak elburkolt s mesés alakot öltött elbeszélései s mintegy előtörténelmei is. — Egy ily, de a legtöbb keleti regétől eltérőleg összefüggő egészet képez, s az európai irodalomban egész ismeretlen gyönyörűt van szerencsém az olvasó közönségnek — a keleti irodalomból — e műben bemutatni. — Ez egy gyönyörű hősi epos, mely az iszlám ezen bolygó hősnének eseménydús életét ragyogó, meghatározó és elragadóan szép modorban adja elő, hogy azt valóban az iszlám litvánának tekinthetjük — Nagyszerű és csudás mű ez, valódi kincstára a keleti gazdag képzőművésze szülte szelleműs és ragyogóan könnyűdű arab költészetnek.

Tartalma: I. Kötet: I. Bahai arabok. II. Mukattif az óriás. III. A Nil történetének könyve. IV. A csudálatos gyűrű. V. Szaif Züliázán és Kamaria. VI. A Khamineh kertje. VII. Szaif Habesh fejje. VIII. Shama. IX. Abuttai málik. X. Kelet. II. kötet: XI. A hanesek és az arabok. XII. Szultán Szaif Züliázán. XIII. Maniatanufusz. XIV. Az asszonyok városa. XV. Ut Szolimán Konuta-ához. XVI. Ut Szolimán kincstárához. XVII. XVIII. Ataj veh Albedallah. XIX. Szaif Züliázán gyermekei. XX. Egyiptom földje.

ERDÉLYI NAGYOBB

Képes Naptár

1873-ik közönséges évre

a m. miniszterium, királyhágon inneni m. k. bányá- jószág- és pénzügyi hatóságok, megyei közigazgatási hivatalok, az újon szervezett törvényszékek, a királyhágon innen lakó ügyvédek, orvosok teljes tisztii czim- és névtárával s kolozsvári kalauzzal ellátva.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.
Ára 50 kr. o. é.

KÖZHASZNÚ

Erdélyi Képes Naptár

1873-dik közönséges évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.
Ára 26 kr.

Irodai fali naptár 1873. évre.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték táblákkal, s a királyhágon inneni rész törvényszékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.
Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Igen kedvelt és helybeli zenekaraink által játszott keringők:

Les Gardes de la Reine. Valse.
par D. Godfrey.
Ára 1 ft 5 kr.

La Bouquetière. Valse.
par D. Godfrey.
Ára 98 kr.

La Reine des Roses. Valse.
par D. Godfrey.
Ára 98 kr.

A valódi orsz. szab. legujabban 6 Felső-ge által kiváltság-alal kitértetett, az orvosi kartól megvizsgált, s sikeresen talált ezerele-kepen kipróbált titkos szer a patkányok házi s mezei egerek, vakandok és svábok tel és kiirtására. (melyet sokféle hamisan utánozni s árulni megpróbáltak) hamisítlan minőségben kapható:

Kolozsvártt: Fölly és Hutfless (a főterem), M. Várhelyt: Fogarasi Demeteróci, Brassóban: J. L. Hessheimer-nél, Segesvártt és Szebenben J. B. Misselbacher és fiaival, N. Bányán: Huszsky Józsefnél.

1 nagy bádog 1 frt., kis bádog 80 kr. Egyes bádog megrendelése is utánvételt mellett gyorsan teljesítetik. Ugyanott kapható **ezitrom-kenőcs,** egyedüli szer a fagyhólyagok és tyúkszem ellen, 1 tégely 50 kr.

Egy kivonat naponta érkező hasonló dicserő levelekből (37) (1-6)

Kérek még egy pár tégelyt, vel küldeni, mert a nagymennyiségű patkányok kiirtására szükséges; az eddig használt kitűnő hatással volt. Velniceán, Károlyváros mellett jun. 17. 1871.

Tisztelettel:
ULLMAN BETTI haszonbérletné.

BANYAI SAMUEL
kolozsvári szőcs-mester,
a keskeny 1872-ik évi iparműkiállításán ezüst éremmel kitüntetett
ajánlja a szőcs-mesterség köréhez, minden névvel nevezhető
(443) **RUHA-RAKTÁR.** (16-16)

Elfogad akár magán, akár postai úton minden szűcs ipárgébeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legutányosabb árban kiszolgáltatásukat saját felelőssége elvállalásával igéri. Továbbá ajánlja **Periáner Bányán és Túr süvegét.**

Lakása Kolozsvártt, bel-magyarutca 428 ház szám alatt.
Raktára ugyancsak bel-magyarutca Bacsini-ház 442 sz. alatt.

(20) (5-5)

Egy szolid nőtelen fiatal ember, ki több éveken keresztül gazdaságot folytatott, szeretne egy gazdatiszti állomást kapni; ki bővebb felvilágosítást ad bel-középtudásban 338 szám alatt

SENKOWICH MÁRTON.